

obžalovaná uznána vinnou zločinem předražování dle odstavce druhého Šu 11 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a doplnil napadený rozsudek v ten smysl, že se obžalovaná má po rozumu Šu 1 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 129 sb. z. a n. zařaditi do trestního pracovního oddílu na dobu dvou měsíců.

D ů v o d y:

Jelikož obžalovaná odsouzena byla pro zločin dle Šu 11 čís. 4 lichevního zákona, mělo po rozumu Šu 1 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 129 sb. z. a n. býti zároveň vysloveno, že se má zařaditi do trestního pracovního oddílu na přiměřenou dobu. Výrok tento jest obligatorní, a, opomenul-li soud lichevní výrok ten učiti, překročil své trestní oprávnění, což jest zmatkem dle Šu 281 čís. 11 tr. ř. Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti a napadený rozsudek doplniti v ten smysl, že se obžalovaná má po rozumu Šu 1 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 129 sb. z. a n., zařaditi do trestního pracovního oddílu na dobu dvou měsíců. Podotýká se, že, jak ze spisů o předchozím potrestání obžalované pro přečin dle Šu 11 čís. 4 lichevního zákona vidno, byl na ní před spácháním nového trestního činu vykonán toliko trest na svobodě — 6 měsíců tuhé vězení — nikoli též náhradní trest 10 dnů za nedobytnou peněžní pokutu. Než, činí-li lichevní zákon zločinnou kvalifikaci dle druhého odstavce Šu 11 lichevního zákona závislou všeobecně na podmínce, že pachatel byl již jednou pro přečin potrestán, nutno uznati postačitelým, když vykonán byl na něm trest hlavní, to tím spíše, an výkon trestů vedlejších je často závislým na předpokladech, jež nastati mohou teprve po drahé době, a jež může obviněný snadno značně protáhnouti, jak se stalo také v případě, o nějž tuto jde. Nelze míti za to, že zákon zločinnou kvalifikaci učinil závislou na předpokladech tak vratkých a neurčitých, kdyžť přece dle motivů chtěl přiměřeným zostřením hrozeb trestných dle možnosti zvýšiti ochranu spotřebitelstva proti neodůvodněnému vykořisťování.

Čís. 1083.

Obžalovaný nemůže si stěžovati do toho, že jeho trestný čin byl posuzován dle mírnějšího předpisu trestního zákona, ač prý měl býti posuzován dle ustanovení přísnějšího, zakládajícího příslušnost soudů porotních.

V tom, že farář byl proti své vůli neoprávněně odvezen z fary, jest spatřovati obmezování osobní svobody (§ 93 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 20. ledna 1923, Kr I 1319/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. září 1921, pokud jím byli někteří ze stěžovatelů

uznání vinnými zločinem veřejného násilí dle Šu 83 tr. zák., jiní pak zločinem veřejného násilí dle Šu 93 tr. zák. — a uvedl mimo jiné

v d ů v o d e c h :

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 1, 4, 5, 9 a) a 10 Šu 281 tr. ř. S hlediska prvního důvodu namítá nepřislušnost trestního senátu krajského soudu k rozsouzení věci, poněvadž prý byl k tomu příslušným soud porotní. Čin obžalovaných nesměřoval prý v žádném případě proti kněžím Josefu S-ovi a Vítu R-ovi, jako osobám soukromým, nýbrž jako duchovním správcům a k tomu cíli, by oba tito duchovní opustili a vydali farní budovu a tím i farní úřad i správu matrik. Měl prý se proto žalobní děj, když už se v něm spatřovalo veřejné násilí, posuzovati nikoli podle Šu 83 tr. zák., nýbrž podle Šu 76 tr. zák., v kterémžto případě byla tu příslušnost soudu porotního (čl. VI. uvozoovacího zákona k trestnímu řádu). Stížnost je bezdůvodna. První čtyři obžalovaní byli žalováni pro zločin dle Šu 83 tr. zák. a navrženo použití přísnější sazby Šu 84 tr. zák., těžkého žaláře od jednoho roku do pěti let. Naproti tomu je však zločin dle Šu 76 tr. zák. ohrožen dle Šu 77 tr. zák. těžkým žalářem od jednoho do desíti roků; dlužnoť sazbu, v Šu tomto určenou, hledě ku všeobecnému označení »při zvláště přitěžujících okolnostech«, považovati za jednotnou. V důsledku toho je zločin dle Šu 76 tr. zák. zločinem mnohem těžším nežli zločin dle Šu 83 tr. zák., a nemají proto obžalovaní důvodu ku stížnosti, když žalováni a odsouzeni byli pro trestný čin mírnější. Pojem opravného prostředku nese přirozeně sebou, že právo stížnosti má strana, která rozhodnutím trpí újmu, kteréhožto základního předpokladu tu není. Důvodu zmatečnosti čís. 1 Šu 281 tr. ř. **zde tudíž není. Tím padá podklad i pro důvod zmatečnosti čís. 4 Šu 281 tr. ř., uplatňovaný proto, že trestní soud nevyhověl návrhu obhájcovu, by se v této trestní věci prohlásil nepřislušným.**

Pokud jde o druhou skupinu obžalovaných, byli tito uznáni vinnými zločinem dle Šu 93 tr. zák., spáchaným tím, že překáželi faráři Josefu S-ovi, pokud se týče kaplanu Vítu R-ovi v užívání osobní svobody. Ani zde nelze činiti rozsudku po právní stránce důvodných výtek. Zákon uvádí sice v Šu 93 tr. zák. jako nejtypičtější případ obmezování osobní svobody člověka svémocné jeho chování pod uzávěrou, dodává však hned, že překážení v užívání osobní svobody může se též jeviti způsobem různým, jak ze slov zákona »jakýmkoli způsobem« na jevo vychází. Arci musí se obmezování osobní svobody, nespočívá-li v uzavření, jemu kvalitativně rovnati. Nesmí proto ono omezení svobody, jiným způsobem přivoděné, býti tak nepatrným, že překážky, osobní svobodě kladené, mohou býti beze všeho přemoženy, a nesmí býti omezeno na dobu tak krátkou, by omezení svobody pro své rychlé pominutí nebylo jako takové ani pocítováno. Stačí proto ke skutkové povaze zločinu dle Šu 93 tr. zák., jenž dle svého doslovu a nadpisu je spáchán: již neoprávněným obmezením a nikoli teprve úplným odejmutím osobní svobody člověka, — pokud nejde o svémocné uzavření, — po stránce objektivní každé jednání, jímž osoba, nad kterou pachatel nepřisluší podle zákona moc a již pachatel nemá důvodu pokládati za člověka škodlivého nebo nebezpečného, omezována jest v užívání osobní svobody, zejména tedy ve volnosti pohybu.

Každý občan má dle zákona právo, pokud tu není zákonných omezení, pohybovat se volně, kam mu libo. Nikdo není oprávněn, osobovat si nad ním nějakou moc. Každý, kdo mu překáží, aby se volně pohyboval, kdo mu směr jeho cesty protiprávně vnucuje, osobuje si nad ním bezprávně moc nezákonnou a obmezuje ho v užívání svobody, ježto, nebýti toho, nebyl by ohrožený jednat tak, jak mu uchvatitelem bylo nařízeno, nýbrž byl by jednal volně dle své vůle vlastní. Uvažováno s tohoto hlediska opodstatňuje zjištěné jednání obžalovaných skutkovou povahu zločinu dle §u 93 tr. zák. Zjištěno je, že obžalovaný Antonín P. odvezl na svém voze faráře S-a a kaplana R-a z M. do P. a že věděl, že v obou případech jedná se o násilné odvezení těchto kněží z jich dosavadního oprávněného pobytu do obce jiné proti jich vůli. Ostatní tři obžalovaní účastnili se tohoto násilného odvážení, a to Jan H. až na farní hranice, obžalovaní B. a Š. až do P. k tomu cíli, aby násilná deportace byla skutečně provedena. Nešlo tu jen o přechodné, zcela pomíjející zadržení, ježto vzdálenost z M. do P. činí asi 5 km, ani o pouhé stížení volného pohybu, poněvadž osoby, kněze doprovázející, činily mu nemožným vůz opustiti. Jednání obžalovaných opodstatňuje proto skutkovou povahu zločinu dle §u 93 tr. zák. a nevyžaduje se, by kromě zjištěného obmezování bylo s osobami napadenými ještě zle nakládáno, jim na těle ublíženo, nějakým zlem vyhrožováno nebo jiné násilí na nich spácháno. I kdyby snad farář S. a kaplan R., vypuzeni byvše, se samy na místo, kam byli vezeni, odebrali, nemění to na věci ničeho, když tam byli v obou případech dle zjištění rozsudku násilím a proti své vůli dopraveni. Běželo-li obžalovaným jen o to, odstraniti oba kněze z M., nemá tento konečný cíl, ježž jednáním svým sledovali a jenž k jednání tomu zaval podnět, pro právní posouzení činu závažného významu. Užili-li, by svého cíle dosáhli, prostředků, jež vyčerpávají o sobě i skutkovou povahu zločinu dle §u 93 tr. zák., musí odpovídati i za tyto trestné prostředky. Tvzení stížnosti, že obžalovaný Antonín P. nesúčastnil se podniknutí toho pro svou osobu dobrovolně, má proti sobě opačné zjištění nalézacího soudu.

Čís. 1084.

Jde-li o stíhání urážky na cti, spáchané na příslušníku četnictva, počíná promlčení dnem, kdy o urážce zvědělo příslušné zemské nebo jím delegované četnické velitelství.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1923, Kr I 1324/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona do rozsudku krajského jako odvolacího soudu v Hradci Králové ze dne 4. března 1922, jímž byl obžalovaný sprostěn z obžaloby pro přestupek proti bezpečnosti cti dle § 491 tr. zák., takto právem: Sprošťujícím rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Hradci Králové ze dne 4. března 1921 porušen byl zákon v ustanovení §u 530 tr. zák. a cí. nařízení ze dne 27. října 1853, čís. 228 ř. zák.